

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Prețul inserțiunilor:	Correspondențele se adresează redacției
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane	Pentru publicațiuni oficiale, concurse edicte	„FOAIA DIECESANĂ“
„ „ „ pe 1/2 an 5 „	etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150	iară banii de prenumerațiune și inserțiunile la
„ România și străinătate pe an 14 franci	de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor.	ADMINISTRAȚIA
„ „ „ „ pe 1/2 an 7 „	de aci în sus 10 coroane	Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș

Memorandul în chestia mănăstirilor

*Maiestate ces. și apostolică-řegească,
Preamilostive Stăpâne!*

Capii și reprezentanții bisericii române gr. or. din Ungaria, cu cea mai profundă reverință subscriși, îmbărbătați de bunăvoința și îngrijirea părintească a M. Voastre, manifestată totdeauna față cu poporul român de religiunea ortodoxă, care cu neclintită fidelitate și supunere ține la fealtul Tron, și față de biserică, acelaia, ni-am luat cutezanța a ne presenta înaintea Prealuminatelor fețe a M. Voastre, în interesul regulării definitive a unei chestiuni bisericesci de mare importanță, până azi rămasă încă neregulată.

Anume, când M. Voastră prin Preafălnitul autograf dat în 24 Decembrie 1864 Vați îndurat preagrațios a aproba înființarea, organizarea și dotarea de nou înființatei Metropolii gr. or. române din Sibiu, în legătură cu desfacerea ei de către Metropolia din Carloviț, respective, când prin Preafălnitul rescript din 29 Decembrie a aceluias an (Nr. 8642/1) Vați milostivit a regula poziția de drept public a noaua Hierarhii, Prealuminatul simț de dreptate și îngrijirea părintească a M. Voastre s'a estins asupra tuturor ramurilor și manifestațiunilor vieții bisericesci, și când M. Voastră Vați îndurat preagrațios a dispune, ca „*pentru Ungaria și Transilvania să se înființeze o metropolie de sine stătătoare, de egal drept cu cea sërbească*“ — sigur că M. Voastră a fost condusă de aceea Prea înaltă intențiune, ca aceasta noauă Metropolie să fie făcută părtașă proporțională la toate acele drepturi și dotațiuni, de cari s'a bucurat metropolia Carlovițului odinioară unitară, și cari ca eflux al desinestării și egalindreptării sunt indispensabile pentru-ca noaua Metropolie română să-și poată împlini consciințios și demn misiunea ei sfântă.

Astfel M. Voastră Vați îndurat a dispune și aceea, ca împărțirea averilor bisericesci să se estindă și asupra mănăstirilor ortodoxe aflătoare pe teritoriul hierarhiei vechi, și a îndruma Congresul bisericii sërbe,

ca în acest obiect să caute a intra în invocală cu biserica română.

Spre înfinit regret al nostru însă, aceasta nobilă intențiune a M. Voastre nici până azi nu e realizată — nu din a noastră vină, căci mănăstirile comune, cu excepția uneia, încă și acum se află toate esclusiv în administrarea și sub jurisdicțiunea bisericii sërbe!

Mantinerca până acum și așa de îndelungat a acestei stări contrare cu nobilă intențiune preagrațios enunțată a M. Voastre, numai acelei împrejurări e a se scriba, că tratativele de invocală, inițiate de fericitul metropolit al bisericii noastre gr. or. române Andreiu Șaguna și de delegații Congresului bisericii române, la Congresul bisericii sërbe și la deputații aceluias în Carloviț deja în 17 Martie 1865 și în răstimp resuscitate, nu au succes, — întru-cat reprezentanții bisericii sërbe la toate aceste ocațiuni au declarat, că ei consideră mănăstirile esclusiv avere națională sërbească și în privința acelora nu intră în tratative.

Această atitudine a bisericii sërbe stă însă în contrast atât cu esistența și dezvoltarea comună veacuri de-arëndul a bisericii gr. or. din patrie cum și cu canoanele bisericii ortodoxe, ba și chiar cu istoria înființării și cu misiunea acestor mănăstiri, pentru-că Românii locuitori în părțile sud-ostice ale patriei noastre, deosebi în fostul Banat timișan, până la 1690 au urmat esclusiv religiunea ortodoxă gr. or., pe carea în cea mai mare parte și-au păstrat-o până în zilele de acum.

Acest popor de religiunea ortodoxă, conform mărturiei istoriei, și-a avut bisericile, mănăstirile și preoții săi deja înainte de anul 1690, când massa poporului sərb sub conducerea patriarhului Arseniu Cernoviț din Ipec, a venit în patria noastră și s'a așezat în părțile sudice, respective sud-ostice ale aceleia, unde împăratul și rege Leopold I de fericită memorie li-a dat astfel de privelegii, în urmarea cărora patriarhul, respective arhiepiscopul-metropolit al lor a fost investit cu jurisdicțiune bisericească interimală asupra preoți.

mei, bisericilor și mănăstirilor întregului popor de religiuca gr. or., și în urmarea acestui privilegiu al său a luat în administrare bisericească și bisericile și mănăstirile gr. or. pe cari le-a aflat ca existente deja, cum o dispusese Preaînalta diplomă din 20 August 1691 și Preaînaltelc rescripte urmate aceleia; drept de proprietate exclusivă biserica sârbă nu a căpătat însă nici-când asupra acestora, și nici a putut căpăta. — pentru-că averea bisericească compeea încă de la început bisericeii ortodoxe indivizibile, nelegate de naționalitate, iar această stare nu a îndurat nici o alterare prin amintitele privilegii.

Această generală jurisdicțiune bisericească a patriarhilor din Carloviț a susat până la anul 1864, respective 1865, când prin Preaînaltul rescript edat în 24 Decembrie 1864 și respective prin înaltul ordin guvernial dtto 29 Decembrie 1864 Nr. 8642/I. citat mai sus și întregitoriu al acelui rescript, adresat episcopului din Sibiu *Andrei Șaguna*, M. Voastră ați decretat înființarea Metropoliei gr. or. române separate și desinestătătoare, mai târziu înarticolată apoi în lege.

Pe baza acestui decret grațios biserica episcopescă din Sibiu, completată cu eparhiile gr. or. române separatizate, a fost ridicată la metropolie de sinestătătoare, și de egal drept („*coordinierte*“) cu cea sârbească și totodată s'a decretat în principiu și în general împărțirea equitabilă a comunelor, resp. a bisericilor comune și a mănăstirilor, iar congresul bisericesc sârb a fost îndrumat să caute a ajunge la învoeală și în obiectul acesta. („*Bezüglich jenes Antheiles, welcher von dem den Diöcesan der Karloviczer Metropole in Ungarn, Croatien, Slavonien, mit Imbegriff der Militärgrenze gemeinsamen Vermögen den aus dem Verbands dieser Metropole ausgeschiedenen rumänischen Sprengeln zu Gute kommen soll, ferner bezüglich der in den Banater Diöcesan inmitten einer rumänischen Bevölkerung gelegenen Klöster haben Seine k. k. Apostolische Majestät mit weiteren Allerhöchsten Entschliesungen vom 24 December 1864 anzuordnen geruht, dass im Nationalcongresse ein Übereinkommen zu vereinbaren getrachtet werden solle*“).

Principiul acesta mai târziu a primit întrupare și pe cale legislativă, decretându-se în art. de lege IX din anul 1868 (§. 2), că Metropolia înființată pe seama Românilor, de sinestătătoare, „*a szerbekével egyenjogú*“ (egal-îndreptătită cu a Sârbilor) se înarticoalează în lege și că dispozițiunile art. de lege X din 1792 se estind și asupra ei.

Îndrumării Prea înalte amintite mai sus Congresul bisericesc sârb de pe atunci în parte a și satisfăcut, întru-cât amăsurat îndrumării Preaînalte adresate baronului *Iosif Philippovich*, esmis tot atunci comisariu guvernial, a constituit „*comisiunea mixtă*“ congresuală, care în anul 1871 a elaborat apoi principiile fundamentale și normale cari aveau să servească drept cinosură la împărțirea în doauă a așa numitelor „*comune mixte*“ și la împărțirea prietinească, pe calea învoelii, a averii bisericesci foste până atunci comune;

acest pact „*Vereinbarung*“ obținând Preaînalta aprobare a M. Voastre, a fost și pus în lucrare și cu ajutoriul aceleia despărțirea hierarhică și împărțirea averii a fost dusă în deplinire cu succes în numeroase comune bisericesci mixte.

Între averile care până la anul 1868 formau proprietatea bisericeii gr. or. unitare, indivizibile, ocupă loc de frunte instituțiunile acelea cu misiune slântă, cunoscutc sub numirea de „*mănăstiri*“ sau „*claustre*“.

Înființarea acestor mănăstiri în patria noastră datează din timpuri străvechi, se pare însă sigur, că ele au fost înființate în timpul dintră secolii XI—XVI, din zelul religios al populațiunii române care pe atunci locuia deja în masse aici, și din al creștinilor ortodoxi de altă origine, pentru trebuințele poporului creștin ortodox din împrejurimi; drept fapt neîndoios și de însemnătate decisivă amintim însă, că mănăstirile aflătoare acum pe teritoriul fostului Banat timișan existau deja înainte de ce Sârbii ar fi imigrat în patria noastră în masse mai mari și și-ar fi înființat hierarchie; dar în tocmăi ca mai de mult, toate fundațiunile de acest feliu au fost făcute pe seama bisericeii ortodoxe și a poporului ortodox din împrejurimi fără nici o considerare la naționalitate.

Aceste mănăstiri având misiune pur religioasă, culturală-creștină și de binefacere, nimic nu alterează în cestiune impregiurarea că mai târziu și în aceste mănăstiri s'a împământenit mai ales limba slavonă vechiă, drept limbă bisericească generală.

În interesul fidedignității istorice trebuie să mai amintim și faptul că în unele mănăstiri aflătoare pe teritoriu locuit de Români — deosebi în mănăstirea Mesiciului, Bezdinului, și în altele, și în trecut erau aplicați preoți români, cari îndeplineau și funcțiunile preoțesci pentru populația din jur.

Referitoriu la literile fundamentale ale mănăstirilor observăm că întru dovedirea aserțiunilor noastre nu ne putem provoca la acelea nici noi, nici Sârbii; — căci pe timpul împăratului de fericită memorie Iosif II (în 1784) egumenii mănăstirilor provocați să justifice fundarea și menirea acelora (conform mărturiei rapoartelor lor aflătoare în arhivul țerii) au raportat că nu au nici un document referitor la aceasta, de oare-ce acelea pe timpul cuceririlor turcesci s'au perdat și s'au prăpădit.

Din acestaș motiv congresul sârbesc din anul 1791, ținut în Timișoara, în punctele gravaminale subșternute Înaltului Tron se plânge și că referitor la sfintele mănăstiri nu dispune de nici un document și astfel ne-având cu ce-și legitima posedarea îndreptătită, se roagă să li-se estradee documente. Aceasta nemotivată cerere a rămas însă fără rezultat și atunci, căci înțelepții antecesori ai M. Voastre n'au fost aplecați să deie asemenea documente.

(Va urma)

Răspuns

d-lui C. Auner la erorile cuprinse în conferința sa
privitoare la Români

(Continuare)

Goții trec Dunărea în trei rânduri și se așază în pământul Romanilor, în Bulgaria de astăzi; mai întâi la 355 când se refugiază și Ulfila, din cauza persecuției cumpilate a lui Atanarih, apoi la 370 când au fost din nou persecutați și ortodoxii și ereticii tot de Atanarih, în fine la 375 când fug cu toții în mase din'aintea invasiunii Hunilor și se stabilesc temporal în Tracia. În acest restimp, pe la 388 moare și Ulfila în Constantinopol, după cum ne spune ucenicul său Auxentiu, episcop în Dorostol (Silistra). Hunii să știe că au primit cele întâiu seminte ale Creștinismului tot în Dacia Traiană; de la cine oare, de nu de la populația băștinașă remasă în vetrele lor prin Munții Carpați? Nu ve mai espun și ralația Bisericii din Goția cu Biserica *mumă* din Cezaria Capadociei tot pe timpul Goților și care ni s'a conservat, document autentic, de neprețuită valoare pentru existența Creștinismului în seclul al III și al IV în Dacia Traiană.

Acum ne veți îngădui să ve cităm și câte-va nume de martiri, ce au suferit pe timpul persecuțiilor provocate de Atanarih.

1). Nichita Romanul, dis și Românul în cărțile noastre ritualistice. Martirologiul latin dice că a fost *Dacorum Episcopus și adaugă: eodem die santi Nice-tae Gothi qui ab Athanarico ob Catholicam fidem in-sus est in igne comburi*. Iar Martirologiul grec ne spune *că se afla dincolo de fluviul Dunăre, pe timpul lui Constantin cel Mare la 330*, prin urmare în Dacia Traiană. Citez datele și faptele martirilor din Martirologiile: Roman din 1661 ediția de Paris, a lui Augustin Lubin, și după acta Sanctorum, iar din Martirologiile grece după Metafrast și Nicodim Aghioritul, iar acésta pentru ca să se convingă d-nul Auner că nu înșirăm verđi și uscate, ca în diatriba d-sale, spunându-ne că se bazază pe istoricii noștri A. Xenopol, Onciu și Iorga, cari nicăiri, declarăm, că n'au spus asemenea neexactități. 2) Mercurie despre care am vorbit. 3) Sava Stratilatul, martirizat tot în Dacia Traiană sub Atanarih, înecat la riul Museu *Μουσαίου* (Buzeu?) (consultă: Ulfila, de C. Erbiceanu, unde sunt estrase tóte numele martirilor din ambele Dacii, până în seclul al VI, din acta sanctorum pe luni pag. 76—81). Aicea daū numai un catalog de nume de ale martirilor până în seclul al VI, spre a ve covinge înși-ve, din numirile ce pórta că marea majoritate a lor au fost de gintă Romană ori Romanizați și că lórté puține numai sunt grece și barbare, Gotice, Dace or Trace. Așa găsim:

1). Numirii latine: Maximinus, Acutionis, Vitus, Acutus, Tobias, Eugenda, Iucundus, Leonis, Ioannis, Gabrielus, Sionius Bretonianus, Sinerius, Sineretus, Rutilus, Rubius, Aeterius, Capitonis, Leonica sau Leuncula, Secundus, Sergius, Optatus, Maxima, Sylva,

Mamyca, Vireus, Bonignus, Cristus, Rufus, Patricius, Moderata, Romana, Secundus, Florentius, Germinianus, Saturnus, Maximus, Quintilianus, Florianus, Quirilus, Quindeus, Crispionus, Aquilinus, Victoris, Iulius, Martialis, Servalus, Quirinus, ect. ect. Cred că ajung aceștia spre a forma convingerea cui-va. Ei sunt sute conservați și de bună samă că vor fi mul de mul în realitate, pentru-că în cele două mari persecuții din Dacia Traiană de sub Atanarih nu ni s'a conservat de cât câte-va nume, căci nimeni dintre scriitori nu putea străbate pe atunci în aceste localități și a ne da relații despre numărul martirilor. Acești martiri citați sunt mai ales din partea dreptă a Dunărei, din orașele Axiopol, Istropol, Dorostor, Sirmiu și Tomi. 2) Am întimpinat și martiri cu nume grecești: ca Hermentis, Timontheus, Anastasius, Niceta, Georgius, Antigonus, Elremus, Basileus, Eugenius etc. etc. 3) Deasemenea și numiri de origină streină ca: Artaxus, Herisus, Ratitis, Tatia, Rogat, Darfdus, Danda, Sotrasi, Verca, Batusis, Arpila, Arbela, Hagna, Rhyia, Egatrace, Ilescus, Sigetza, Sucrila, Suimpla, Filga, Baridis Dada, Colcorus, Sodera, Gotia, Speis, Spiritus etc. etc.

Ulfila știm că ș'a răspândit predica sa în limbele grécă, latină și gotă. Iată ce ne spune Auxentiu, ucenicul său despre Ulfila:

Et ita praedicante et per Christum cum dilectione Deo patri gratias agente, haec et his similia exequente, quadraquinta annis in Episcopatu gloriose florens, apostolica gratia Graecam et Latinam et Gothicam liquam sine intermissione in una et sola ecclesia Christi predicavit.

Credem că sunt suficiente probele aduse contra aserțiunelor false ale d-lui Auner, că adică noi Românii am fi creștini abea între anii 602—802. Judice acum or ce om imparțial și sper că se va pronunța cu tótă convingerea, că a existat în tot-de-una Creștinii în Dacia Traiană, începând cel mult propagarea creștinismului în ea după jumătatea a doua a seclului al II erei Creștine.

Acum trecem la punctul al doilea.

Când și cât a stat Biserica Dacilor Traiană și Aureliană sub jurisdicțiunea Romei vechi. Este fapt recunoscut de toți Canonisții că pînă la proclamarea Creștinismului prin Marele Constantin, ca Religione a statului Roman, nu póte fi vorba de o diviziune sigură recunoscută între Patriarhate, Metropoliate și chiar Episcopate, pentru-că acésta era imposibil din cauza situațiunei politice. Asemenea divisiuni, pe unde erau se țineaū secrete, de terna persecuțiilor. Imperiul Roman era ținut ași apăra Religia lui în Stat și prin urmare Creștinismul fiind persecutat nu putea să și desvolte administrația sa ierarhică în mod oficial. Urméză dar că numai în mod convențional, intern, recunoscut numai de cătră reprezentanții Creștinismului se póte admite existența unei divisiuni de circumscripțiunii Patriarhale. Când Creștinismul a fost proclamat ca Religie de Stat în Imperiul Roman, atunci Biserica în genere a admis, pentru administrarea ei

divisiunile civile din Imperiu. Așa a fost cu diecesele, așa cu subdivisiunile în Provinciile etc. După aceste date sigure ne putem întreba, unde sub ce jurisdicție, cădea Biserica Coloniștilor lui Traian? Răspunsul este hotărâtor, conform situației Bisericii creștine în genere. Biserica din Dacia Traiană în cele trei secole primare n'a stat sub îngrijirea numai a unei Biserici, ci a mai multora; sub nici o jurisdicție hotărâtă însă. La sinodul al II-lea Ecumenic din Constantinopol la anul 381, prin Canonul III, se recunoște că Constantinopolul este a doua Romă nouă și că Episcopul ei are prerogativele de onoare între Patriarhii imediat după cel al Romei-vechi. Până atunci exista o mai estinsă libertate între Biserici în răspândirea și lățirea Creștinismului, ce se făcea de ori ce Biserică parțială, prin predicatorii ori apostolii ei. Așa sf. Marele Vasile în epistola 165, dăce către Asholiu Episcopul de Tesalonic, respectiv de predica acestuia la popoarele din Dacia: „... Bucurie multă nă-a pricinuit nouă, nu numai pentru-că tu ești de felul acesta, precum te prezintă mărturia tuturor, dar și pentru-că bunurile în tine sunt fala Patriei noastre, căci precum o ramură frumos înflorită, din rădăcină pornind îmbelșugată, așa și tu ai umplut de fructe spirituale pământul vecin. În cât pe drept Patria noastră se vesălește de vlăstărite ei proprii. Și când ai îndurat luptele pentru Credință, ai mărit pre Dumnezeu, auzind noi că s'a păstrat în tine buna chironomie a părinților“. Aicea sf. Vasile în secolul al IV, laudă zelul lui Asholiu pentru predica Creștinismului, deși sf. Vasile era din Cezaria Capadociei-Asia iar Asholiu Episcop în Tesalonic. Acest Sf. Episcop se ocupa mult de starea Bisericii din Dacia, de sigur pentru-că în ea erau mulți Creștini Capadocieni, sclăviți de Goți din Patria lor și aduși în Dacia cum am văzut. Acest loc se înțelege mai bine dacă-l comparăm cu următoare peripocă din Epistola Bisericii Gotice trimisă bisericii din Cezaria Capadociei: „... „Apoi scofându-l (pe martirul Sava) din apă ucigătorii, l'au lăsat neîngropat și saună dus, dar nici câne, nici alta care-va fiară nu l'au atins, ci de mâinile fraților s'a ridicat și s'a îngropat rămășițele, cea ce Iunius Soranus, prea strălucitul Duce al Scythiei (Dobrogei) cinstind pre Dumnezeu, a trimis omenii credincioși și l'au strămutat din pământul barbar în cel al Romanilor și hărăzindu-l Patriei lui, dar de cinstite și fruct glorios al credinței și l'a trimis în Capadocia la noi cinstitorii de Dumnezeu...“ apoi adaugă la urmă: „... „amintiți-vă de frații din depărtare (din Dacia Traiană), ca în totă Biserica Universală și apostolică să se săvîrșescă bucurie“... Ast-fel se constată că Biserica din Capadocia se îngrija de bunăstarea religioasă a Bisericii din Dacia, persecutată de Atanarh gotul. Într'o altă Epistolă tot a Sf. Marelui Vasile și tot către Asholiu cetim între altele: „Dar cu toate acestea sufletele noastre au revenit la acea veche fericire, fiind-că ne-au sosit scrisori din pământ depărtat (Dacia), înflorite cu frumsețea iubirei, și ne-au adus nouă martir dintre barbarii de dincolo de Dunăre

predicându-se prin el curățenia Credinței, ce se mărturiseste acolo...“ Sf. Ioan Chrisostom în Epistola către Olimpiada sora sa, dăce: *Vă rog că aceea ce voiu spune să nu trecești cu vederea ci să arăți mare îngrijire despre acestea. Mi-au vestit mic monahii Marsi—Goții, unde tot-de-una se ascundea Episcopul Serapion, anunțându-mă Diaconul Modnariu, că Unila (Ulfilă) renunțitul acela Episcop, pe care l'am hirotonisit mai înainte și s'a întors în Goția (Dacia Traiană), multe și mari lucruri săvîrșind, a reșosat. Și a venit aducând scrisori de la Regele Goților, cerând să li se trimită lor Episcop. Decî fiind-că nu vîd nimic alt, respectiv de ruinarea amenințătoare să contribuie la îndreptare de cât îngrijirea și aminarea. Pentru-că nici li este cu putință a veni acum la Bosfor, nici la părțile aceea. Prepară-î dar să se amîe lucrul (alegerea Episcopului) pentru Iarnă însă nu trece ușor cu vederea acesta...“* Din dovedile aduse rezultă decisiv că Biserica Daciilor era ajutată și administrată și de orientali, cari făceau hirotoniile în ea, pentru cuvîntul că nu erau pe atunci determinate circumscripțiile Patriarhale. Mai cunoștem că Sirmiu era un centru însemnat bisericesc și că acolo sub Constantie au avut loc două sinode semi-ariane, la 350 și 351. Apoi știm că sfărîmându-se de Huni acest oraș s'a stabilit acea autoritate tocmai în Tesalonic Metropolitii și Episcopii Bisericii Daciilor au participat mai la toate sinodele Ecumenice și la multe locale, mai ales la Sardica și Sirmiu. Nu cunoștem nici o îngrijire particulară din partea Bisericii Romei vechi asupra Bisericii Daciei Traiane, nici hirotonii sevărșite, nici serii de Episcopi ori Mitropolii numiți de acolo, nici alte dispoziții canonice; din contră din partea Bisericilor Orientale avem destule dovedii în această cestiune. Că atunci limba locuitorilor, mai ales a Coloniștilor, era limba oficială cea latină, acesta-l adevărat, ba noi susținem încă că în Biserica Daciilor ritualul se servise în limba latină, pentru-că populația pe atunci numai această limbă o înțelegea. Auxentiu cum am văzut, ne spune hotărâtor că Ulfila și decî și cei după dînsul au predicat în diferite limbi, latină, greacă și gotă. Acesta-l o realitate. Mai însemnă acesta că predicatorii pronunțau învățăturile credinței creștine popoarelor în limba acelora, adică se acomodaau trebuinței poporului.

(Va urma)

Isus Cristos

— Cu cuvintele s. Scripturi, textul de la Neamțul —

(Continuare)

Isus preot

141. Cina de taină

Și venia ziua azimelor, întru care se cădea să se jertfească pascile, și a trimis Isus pe Petru și pe Ioan, zicînd: „Mergeți de gătiți noauă pascile, să mâncăm.“ Iar ei au zis lui: „Unde voesci să gătim?“ Iar el a zis lor: „Iată, intrînd voi în cetate, va în-

timpina pe voi un om ducând un vas de lut cu apă : mergeți după dînsul în casa, unde va intra, și ziceți stăpînului casei : Învătătorul zice ție : Vremea mea aproape este, la tine voi să fac pascile cu ucenicii mei ; unde este sălașul, în care să mănânc pascile cu ucenicii mei ? Și el va arăta voaue un foisor mare așternut gata ; acolo gătiți noaue.“

Și au eșit ucenicii lui și au venit în cetate, și au aflat, precum le zise lor ; și au gătit pascile.

Și făcându-se sară a venit Isus cu cei doi-sprezece. Și când a venit ceasul, a șezut și cei doi-sprezece apostoli cu el. Și șezând ei și mîncând a zis Isus : „Amin zic voaue, că unul din voi, care mănăucă cu mine, va să mă vindă.“ Iar și întristându-se foarte, au început a zice lui fie-care dintrînșii : „Nu cumva eu sunt, Doamne ?“ Iar el răspunzînd a zis lor : „Unui din doi-sprezece, care întinge cu mine la blid, acela va să mă vindă. Ci Fiul omului va merge precum este scris pentru el ; dar vai omului acelaia, prin care Fiul omului se vinde, mai bine ar fi fost lui de nu s'ar fi născut omul acela.“

Iar mai nainte de praznicul pascilor, scîind Isus, că i-a venit lui ceasul, ca să se mute din lumea aceasta la Tatăl, iubind pe ai săi pe cei din lume, pînă în sfîrșit i-a iubit pe ei. Și cină făcându-se, când diavolul pusese acum la inima Iudei al lui Simon Iscarioteanul, ca să-l vindă pe el, scîind Isus, că toate i-a dat Tatăl lui în mîni și cum că dela Dumnezeu a eșit și la Dumnezeu merge, s'a sculat de la cină și și-a pus vestmintele, și luând un ștergariu s'a încins. După aceea a turnat apă în spălătoare și a început a spăla picioarele ucenicilor și a le șterge cu ștergariul, cu care era încins. Deci a venit la Simon Petru, și acesta i-a zis : „Doamne, au tu vrei să-mi speli picioarele ?“ Răspuns-a Isus, și zis lui : „Ceea ce fac eu, tu nu scii acum, dar vei cunoaște după aceasta.“ Zis-a Petru lui : „Nu vei spăla picioarele mele în veac.“ Răspuns-a Isus lui : „De nu te voi spăla pe tine, nu ai parte cu mine.“ Zis-a Simon Petru lui : „Doamne, nu numai picioarele mele, ci și mînile mele și capul.“ Zis-a Isus lui : „Cel spălat nu are trebuință, fără numai picioarele a le spăla, ci este curat tot ; și voi curăți sunteți, dar nu toți.“ Că scia pe cela ce vrea să-l vindă pe el, pentru aceea a zis, că „nu toți sunteți curăți.“

Deci după ce a spălat picioarele lor și și-a luat vestmintele sale, șezînd iarăș, a zis lor : „Cunoașteți ce am făcut voaue ? Voi pe mine mă chemați : Învătătorul și Domnul ; și bine ziceți, că sunt. Deci de am spălat eu picioarele voastre, Domnul și învățătorul, și voi datori sunteți unul altuia a spăla picioarele. Că pildă am dat voaue, ca precum eu am făcut voaue și voi să faceți. Amin, amin zic voaue : Nu este sluga mai mare de cît Domnul său, nici solul mai mare decît ce-l ce l-a trimis pe el. De sciiți acestea, fericiți sunteți, de le veți face. Nu de voi toți grăesc, eu sciu pe cari i-am ales, ci ca să se plînească Scriptura : Cela ce mănăucă împreună cu mine pâne, a ridicat asupra mea călcăiul său. De acum zic voaue, mai nainte de a se face, ca, când se va face, să credeți, că eu sunt. Amin, amin grăesc voaue : Cela ce primesce pe care voi trimite, pe mine mă primesce ; iar cela ce me primesce pe mine, primesce pe cela ce m'a trimis pe mine.“

Și a zis lor : „Cu poftă am poțtit aceste pasci să le mănănc cu voi, mai înainte de patina mea. Că zic voaue : Că de acum nu voi mai mânca dintru acestea, pînă când se vor plîni întru împărăția lui Dumnezeu.“ Și luând paharul, mulțumind a zis : „Luați acesta și-l

împărțiți voaue. Că zic voaue, că nu voi mai bea din rodul viței, pînă când va veni împărăția lui Dumnezeu, pînă în ziua aceea, când o voi bea pe acesta cu voi vou întru împărăția Tatălui meu.“

Și mîncând ei a luat Isus pâne și mulțumind bine-cuvîntându-o a frînt și a dat ucenicilor, zicînd : „Luați, măncați, acesta este trupul meu, care să frînge pentru voi ; aceasta faceți întru pomenirea mea.“ Așisderea după-ce a cinat, luând paharul, mulțumind, a dat lor, zicînd : „Beți dintru acestea toți, că acestea este sîngele meu al legii celei noaue, care pentru voi și pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor. Acesta se faceți, de câte voi veți bea, întru pomenirea mea.“

„Însă iată mîna vînzătorului meu cu mine este la măsă. Și Fiul omului merge după cum este rinduit ; dar vai omului acelaia, prin care se vinde.“

Acestea zicînd Isus, s'a turburat cu duhul și a mărturisit și a zis : „Amin, amin grăesc voaue, că unul din voi mă va vinde“. Căuta drept aceea unul la altul ucenicii neprecepîndu-se de cine grăesc. Și ei au început a se întreba între sine : care ar fi dintre ei acela ce va să facă aceasta ? Și era unul din ucenicii lui culcat la sînul lui Isus, pe carele îl iubia Isus. Deci a făcut semn acestuia Simon Petru să întrebe, cine ar fi, de care grăesc. Și căzînd acela pe peptul lui Isus a zis lui : „Doamne, cine este ?“ Răspuns-a Isus : „Acela este, căruia eu întingînd pânea, voi da.“ Și întingînd pânea a dat-o lui Iuda al lui Simon Iscarioteanul. Și, după pâne, atuncea a intrat întrînsul Satana. Și răspunzînd Iuda cel ce l-a vindut pe el a zis : „Nu cum-va sunt eu, învățătorule ?“ Zis-a lui : „Tu ziseși. Ce vrei să faci, fă mai îngrab.“ Și aceasta nimenea din cei ce ședeau nu a cunoscut, pentru ce a zis lui. Că unii socotia, de vreme ce punga avea Iuda, că îi zice Isus lui : cumpără cele ce ne trebuiesc la praznic, sau săracilor să dea ceva. Deci după ce a luat el pânea, îndată a și eșit. Și era noapte, când a eșit.

Zis-a Isus : „Acum s'a preamărit Fiul omului, și Dumnezeu s'a preamărit întru el. Dacă s'a preamărit Dumnezeu întru el, și Dumnezeu va preamări pe el întru sine, și îndată îl va preamări pe el.“

(Va urma)

Varietăți

Personale. Prea Sînția Sa Domnul Episcop diecesan, *Nicolae Poșca*, a sosit Luni d. a. la reședința Sa dela Budapesta.

Rectificăm, că Prea Sînțitul Domn Episcop al Aradului, *Iosif Goldiș*, n'a luat parte la prezentarea Memorandului în chestia mănăstirilor, după cum publicasem noi luându-ne după foile din capitală.

† Arhiepiscopul și Metropolitul Bucovinei și Dalmației *Arcadie Ciupercovciciu* a reposat Marți în 5. l. c. după un morb greu și în etate de 79 de ani. Din acest incident trist Prea Sînțitul nostru Domn Episcop Nicolae Poșca a trimis Venerabilului Consistoriu archidiecesan din Cernăuți următorul telegram de condolență :

Condolențele mele profunde la decedarea Arhiepiscopului și Metropolitului Arcadie. Dumnezeu Vă mîngăie și aline durerile sufletești.

Episcopul Poșca

Adunarea ordinară a reprezentanței Comunității de Avere e convocată pe 3. Aprilie 1902, cu următoarea ordine de zi: 1. Darea de samă despre dispozițiile și întâmplările mai însemnate dela ultima adunare încoaci. 2. Socoțile anuale și inventarile Comunității de avere și a fondului caselor pro 1901 și raportul comisiunii de reviziune despre examinarea socioților menționate și despre scontrarea casselor. 3. Propunere pentru descrierea desdaunărilor silvanale neîn-cassabile. 4. Propunere pentru descrierea sumelor neîn-cassabile după mai multe poeni și ocupațiuni esarendate prin foresteria Teregova. 5. Rescriptul Escelenției Sale a Ministrului de interne în privința creării mai multor știpendii pentru școalele industriale. 6. Propunere pentru ridicarea duor case alpine. 7. Rugarea văduvei fostului codrean Antonie Sgaverdia pentru votarea unei escontentări și pentru rebonificarea spe-selor de înmormântare a soțului ei. 8. Rugarea fostului codrean Filip Pepa pentru votarea unei escontentări. 9. Rugarea codreanului Samaila Vladucean în privința votării unei remunerațiuni pentru acoperirea daunelor ce i s'au cauzat din ură prin indiviți necunoscuți. 10. Rugarea fostului codrean Nicolae Zepeniag pentru votarea unei escontentări. 11. Suplicii mai târziu încurse. 12. Alegerea duor reprezentanți pentru autentificarea protocolului.

„Industria de casă a Românilor noștri“ e titlul disertațiunii — mai mult prelegere — ținută în 12 a l. c. de dșoare Sulyok Ilda, cunoscută scriitoare maghiară, în localitățile unei școle de desemn din Budapesta. Această prelegere de-o netăgăduită valoare a fost ascultată de un public distins și numeros, — în prevalență dame — și e vrednică de recunoștința publicului românesc.

Dșoara Sulyok e din satul Ohaba-Mutnic, (com. Caraș-Severin) a crescut și trăit între Români bănațeni, fiind cu ei în nemijlocit contact și având astfel fericirea — cum se exprimă însaș — de-a studia de aproape și de-a se delecta în neîntrecutele frumuseți de artă ale țeseturilor noastre naționale. A vorbit despre fantasia multicoloră, inventivitatea ineshauribilă, dexteritatea și hărnicia neîntrecută, cu ajutorul cărora femeia română, din frageda copilărie până'n adânci bătrânețe, își țese lacrimile și bucuriile în cele trebuincioase la casă și îmbrăcăminte. Tenorul prelegerii l-a format căldura modului de predare, care alocurea se potența la entusiasm, mai ales când provocându-se la diferite țesături esplica proveniența lor, introducând pe ascultători cu istețime în tainele drăgălașelor noastre copile. Cum simțămintele și iluziile lor se reoglidează în armonia, cu care's țesute colorile în puișorii cătrintelor, cămeșilor, brânelor etc. La sfârșit spune disertanta, că o doare cum civilizațiunea pune tot mai multe piedeci industriei de casă a Românilor și cum aceasta perde tot mai mult din originalitatea ei poetică.

Disertanta își însoțea predarea cu termeni românesci, punând la dispoziția publicului o întregă comoară

de țesături, ce atârnav arangiate cu mult gust jur de jur pe păreți. Colecțiunea aceasta de țesături, adunată în cursul multor ani și cu mulă osteneală e exclusivul merit al dșorei Sulok. Adevăr grăesce dinsa, că femeile inteligenței noastre se interesează prea puțin de acest avut național, care în tenoare frumuseții și felurimei sale, s'ar putea valida cu mult succes și în străinătate. Dovadă vie a fost pentru aceasta interesul și plăcerea, cu care publicul străin noană, studia diteritele țesături.

Iată ceva cesotic în cercurile elitei maghiare și în deosebi la Budapesta. Aplause prelungite și felicitări sincere au fost răsplata zeloasei disertante. În distinsul public de dame am remarcat pe soția ministrului-președinte Szöll, care a ascultat cu mult interes și la sfârșit a felicitat de repezite ori pe dșoara Sulyok. Damele au dat apoi un ceaiu, la care au participat și vre-o 12 universitari români, invitați din acest prilej, cu bilete de participare onorifică.

„Drapelul“

Dare de samă și mulțămită publică. Cu ocaziunea concertului dat de corul gr. or. român din comuna Valeaboului la 24 Faur a. c. în favorul „Internatului pedagogic diecesan“ au încurs 44 cor. 16 fil., din cari substragând cheltuelile de 28 cor. a rămas venit curat 16 cor. 16 fil. pentru scopul anintit. Suprasolviri au încurs de la următorii d-ni: Magn. Sa Hedvig de Bösz proprietariu mare în Valeaboului și Aureliu Doboșan notariu în Valeaboului câte 2 cor., Corneliu Ștopon vicenotariu și Toedor Stancoviciu proprietariu de moară în Valeaboului, Eftimie Lăpăduș paroh, Damaschin Daicoviciu, învățătoriu în Căvăran, câte 1 cor., Ilie Bocșan, Ioan Bocșan economi în Valeaboului câte 40 fil. Valeaboului la 6/19 Martie 1902. *Glăgore Lața* învățătoriu.

Bibliografie

Doaușprezece Căntece de școală pentru 2 și 3 voci egale de *Timoteiu Popovici*, profesor de musică la seminariul „Andreian“. Cactul I. — Prețul 50 fil. *Se află de vindul la Librăria diecesană din Caransebeș.*

*

Raportul anual al societății de lectură „Petru Maior“ din Budapesta pe anul administrativ 1900/1901. Localitățile Societății: IV., Molnar-uczsa 20., II. 10. Budapesta, 1902. Proprietatea Societății.

Licitațiuni minuende

Pe basa incuviințării Ven. Consistoriu diecesan ddo 26 Ianuaru 1902 Nr. 323 B. se escrie licitațiune minuendă pentru îngrădirea curții s. bisericii gr. or. rom. din **Mircovăț**, cu gard de fer și de zid. Prețul de esclamare: 4886 cor. 37. fil.

Licitațiunea se va ține în 3 Aprilie 1902 s. nou în școala din Mircovăț la 9 oare a. m. Planul și specificațiunea se pot vedea ori când la oficiul protopresbiteral din Iam.

Intreprinzătorii să se prezenteze în fața locului, unde li-se vor face cunoscute condițiunile lucrului.

Cel ce dorește a primi lucrul va depune vadiul de 10%.

Numai oameni esperti și cari vor devedî, că au mai lucrat undeva fără proces. se vor admite la licitație.

Mircovăț, din ședința comitetului par. ținută la 6 Februarie 1902. s. v. [13] 2--3

În conțelegere cu mine *Filip Adam*, protopresbiter.

Concurse

Pe baza ordinațiunei Venerabilului Consistoriu diecesan ddtto 31 Octomvre 1901 Nr. 4756 B ex. 1901 se escrie concurs pentru vacanta parohie de clasa III din comuna **Cerna**, protopresbiteratul Buziaș, cu termen de concurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecesană“.

Emolumentele sunt :

1. Una sesiune parohială constatătoare din 33 jugere 884 stânjeni□.
2. Birul parohial și taxele stolare îndatinate.
3. Cortel liber cu 2 chilii, cuină și cămară cu grădină în mărime de 540 st.□

Recurenții au a-și subșterne recursele lor conform dispozițiunilor statutului organic adresate comitetului parohial, Prea On. Oficiu protopresbiteral în Buziaș și a se presenta în biserica locală în atare Duminecă sau sêrbătoare, dar nici decât în ziua de alegere.

Cerna, în 18 Noemvre 1901.

[11] 3--3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Ioan Pepa* protopresbiter.

Pe baza ordinațiunei Venerabilului Consistoriu diecesan ddtto 14. Februarie a. c. Nr. 5425 B. ex. 1900 se escrie concurs pentru ocuparea postului de capelan pe lângă neputinciosul paroh Petru Popoviciu, în parohia de clasa a II din **Ciclova-montană**, cu termen de recurgere de 30 de zile, dela prima publicare.

Emolumentele sunt :

A treia parte din toate venitele parohiale.

Recurenții sunt avisați a-și subșterne recursele lor, instruate conform statutului organic și regulamentulului pentru parohii, adresate comitetului parohial, prea On. Oficiu protopresbiteral în Oravița.

Totdeodată sunt polțiți a-se presenta în vre-o Duminecă seau sêrbătoare în sânta biserică.

Ciclova-montană, din ședința comitetului parohial ținută la 24 Februarie (9 Martie) 1902.

[12] 2—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

„Sebeșana“

cassă de păstrare pe acțiuni în Caransebeș

înregistrată la Tribunalul regesc din Caransebeș cu decisul de sub Nr. 812/1902 s'a deschis în 17-lea Martie 1902.

Capital social de 30.000 cor., în 300 acțiuni de 100 cor.

Acoardă: credite personale pe cambii; credite pe cambii cu acoperire hipotecară; și împrumuturi pe amanete și efecte publice.

Primesce: depuneri de bani spre fructificare, după cari institutul plătesce contribuția erarială; iar' deponenții primesc după banii depuși până la 1000 cor. 5% de la 1000 cor. în sus 6% interese.

Localitatea în strada Timișoarei Nr. 589.

Direcțiunea.

Raport și încheerea Conturilor

pe anul 1901 a societății comerciale pe acții „Verendineana“

a) după descrierea de 5% din mobiliar conf. §. 48 al statutelor societății.

b) după dotarea fondului de rezervă cu 10% conf. §. 49 din statute și

c) după acoperirea speșelor de regie și după transpunerea venitului din 1900 de 179 Coroane 67 fil. un venit curat de 400 Coroane și 88 fil.

Să propună, ca din venitul curat să se dea 5% dividende acționarilor 133 cor. 10 fil., și directorului osecutiv 25 cor. remunerație iar restul de 242 cor. 78 fil. să se transpună pe anul 1902.

Active

Contul bilanțului

Passive

Cassa în numărar	159	99	Capital de acții	4000	—
Mărfuri	859	87	Creditori	4120	58
Mobiliar Cor. 250.—			Fond de rezervă	112	44
După 5% amortisare . Cor. 12.50	237	50	Profit transp. din 1900 Cor. 179.67		
Debitori	4538	54	Profit curat din 1901 Cor. 221.21	400	88
Realități	1500	—			
Capital de acții rest.	1338	—			
	8633	90		8633	90

Debit

Contul profitului și perderilor

Credit

Salare	543	10	Profit transpus	179	67
Dare	165	86	Venit dela mărfuri	1579	84
Spese generale	365	90			
Interese	233	71			
Porto postal	12	98			
5% amortisare mobiliar	12	50			
10% dotarea fond. de res.	24	58			
Profit transpus . . . Cor. 179.67					
„ curat Cor. 221.21	400	88			
	1759	51		1759	51

Verendin la 31 Decembrie 1901.

George Ionescu m. p.
președinte

Nicolae Ienia m. p.
conducătoriu

Petru Vellescu m. p.
cassar și contabil

Membrii în direcțiune:

Iosim Muntean m. p.

Vasile Curescu m. p.

Meilă Vellescu m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere esaminând bilanțul și contul profitului și al perderilor le-am aflat întru toate esacte și în consonanță cu cărțile

Verendin la 16 Martie 1902.

Alexa Bosoic m. p. **Meilă Bosoic** m. p. **Ion Șerengeu** m. p. **Dumitru Ienea** m. p.
președinte